

Nová podoba péče o válečné veterány v České republice

Podoba péče o válečné veterány prošla od roku 2023 zásadní proměnou. Dříve byla zaměřena především na veterány druhoválečné, což úplně nekorespondovalo s potřebami válečných veteránů novodobých, kterých je v současné době 16 500 a jejich počet každoročně roste. Této skupině lidí chyběly cílené podpůrné a sociální programy a systémová podpora se vůbec nedostávala jejich rodinám, které se stejně jako oni musejí vyrovnat s řadou specifických problémů. Z těchto důvodů zavedlo Ministerstvo obrany řadu systémových změn a k 1. 1. 2023 vytvořilo v rámci Odboru pro válečné veterány a válečné hroby významný nástroj přímé péče: Agenturu pro podporu válečných veteránů. Od 1. 1. 2024 působí ve všech krajích kontaktní pracovníci, kteří jsou schopni zachytit potřeby a problémy válečných veteránů a podílet se na jejich řešení.

Krajští kontaktní pracovníci jsou z drtivé většiny sami válečnými veterány, proto je pro klienty výrazně snazší navázat s nimi vztah a obracet se na ně se svými problémy. Přítomnost „uniformy“ v tomto případě přináší nejen důvěru ve srovnatelnou životní zkušenost, ale i v to, že Armáda a Ministerstvo obrany jsou připraveni podat pomocnou ruku.

Odbor pro válečné veterány a válečné hroby zaštiťuje práci krajských kontaktních pracovníků po odborné stránce. Zkušení sociální pracovníci Odboru se spolupodílejí na řešení případů konkrétních klientů, zároveň kontaktním pracovníkům poskytují pravidelnou supervizi a metodickou podporu. Ti navíc procházejí sérií školení v sociální oblasti. To jim umožňuje spolu s využitím vlastních zkušeností ze zahraničních operací a z Armády detekovat problémy klientů, které člověku z civilu zůstávají skryté.

Činnost krajských terénních pracovníků má několik rovin. V první řadě se intenzivně zapojují do budování a posilování komunity, organizují nebo navštěvují „veteránské“ akce a snaží se zachytit problémy válečných veteránů ještě v zárodku. Fungování na poli prevence a osvěty navíc umožňuje některým problémům úspěšně předcházet. Druhým podstatným prvkem jejich práce je budovat v každém z krajů intenzivní síť kontaktů a vzájemné spolupráce s vedením krajů a místními sociálními a zdravotními odbory. Budují vazby s Charitou, potravinovými bankami, spolky, neziskovými organizacemi, organizacemi zdravotně postižených atp. Díky těmto vazbám se péče o válečné veterány dostává do akčních plánů a postupně se daří vyjednávat i různé lokální benefity.

Přestože v současné době fungují tři komunitní centra pro válečné veterány (v Praze, Brně a v Olomouci), krajští terénní pracovníci sami jezdí za klienty tam, kam je potřeba. Setkávají se s nimi v domácím prostředí, ale např. i na příslušných úřadech. Jsou připraveni podpořit je v řešení nepříznivých životních situací spojených s finanční situací a dávkami, stejně jako s jejich zdravotním stavem. Pomáhají sjednat podporu při adiktologických problémech, jsou schopni odkázat je na spolupracující partnery v oblasti právní či psychologické pomoci.

V závažných případech jsou schopni nasměřovat klienty na pomoc Vojenského fondu solidarity. Ten umožňuje válečným veteránům, vojákům v činné službě a do pěti let po jejím ukončení, stejně jako jejich rodinám získat bezprostřední finanční pomoc ve svízelných životních situacích. Klientům z řad válečných veteránů tak mohou touto cestou výrazně pomoci v případech jako jsou vážné diagnózy, úmrtí v rodině, živelné katastrofy či sjednání speciálního bezbariérového vybavení domu nebo specifických kompenzačních pomůcek.